

1980, 9. října – Sdělení VONS č. 211 o požadavku Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných na osvobození jihokorejského obránce lidských práv Kim Te-džunga, odsouzeného v Soulu k trestu smrti, a jeho spoluobžalovaných.

V noci na středu 17. září 1980 byl odsouzen k trestu smrti obránce lidských práv a zastánce demokratických reforem Kim Te-džung.¹

Kim Te-džung je v celém světě znám jako demokrat a spoluzakladatel nové demokratické strany. V roce 1971, kdy byl kandidátem v prezidentských volbách, musel v ohrožení života opustit Jižní Koreu. Jihokorejská tajná policie ho unesla z Tokia a žalářovala; pod tlakem veřejného mínění však musel být propuštěn. Nyní bylo proti němu vykonstruováno obvinění z podněcování lidového povstání ve městě Kwangdžu.²

VONS žádá osvobození Kim Te-džunga a jeho 23 spoluobžalovaných³ v přesvědčení, že boj za lidská práva je třeba vést ve všech částech světa bez ohledu na charakter států, v nichž jsou lidská práva potlačována.⁴

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 14, s. 11–12.

POZNÁMKY

¹ Kim Te-džung (anglický přepis jména Kim Dae-jung) se narodil 6. 1. 1924 v Mokpo v zóně okupované Japonskem. V roce 1943 dokončil studia na obchodní škole a začal pracovat jako úředník v loděnici vlastněné Japonci. Později se sám stal majitelem této loděnice. Během korejské války uprchl ze severokorejského zajetí.

Po válce se zapojil do jihokorejské politiky a v roce 1961 byl zvolen členem Národního shromáždění. Během dalších volebních klání v letech 1963 a 1967 se z něj stal významný představitel opozice. V roce 1971 byl nominován jako její kandidát v prezidentských volbách. Proti dosavadnímu prezidentovi Pak Čong-huimu však neuspěl. Přesto se stal pro režim nepohodlným a během únosu vládními agenty v srpnu 1973 z tokijského

hotelu byl téměř zabit. Ačkoliv se do Soulu vrátil živý, byl odstraněn z politiky a v roce 1976 uvězněn na pět let za účast na přípravě protivládního manifestu. V roce 1978 byl propuštěn do domácího vězení. V roce 1980, necelý rok po zavraždění diktátora Parka, byl znovu zatčen a odsouzen k trestu smrti pro pobuřování a spiknutí za údajnou přípravu převratu proti diktátoru Čon Du-hwanovi a lidového povstání v Kwangdžu. Díky zásahu americké vlády byl trest smrti změněn na dvacet let vězení, později byl vyhoštěn do USA. Zde působil až do svého návratu do Jižní Koreje v roce 1985 na Harvardově univerzitě jako hostující profesor.

Po svém dobrovolném návratu byl opět dán do domácího vězení. Když Čon Du-hwan pod tlakem protestů veřejnosti vyhlásil první demokratické prezidentské volby, Kim Te-džung se znovu pokoušel kandidovat. Úspěch však slavil až v roce 1998, kdy se stal patnáctým jihokorejským prezidentem. Jeho působení ve funkci prezidenta je spojováno zejména s tzv. Sluneční politikou charakterizovanou řadou vstřícných kroků vůči Korejské lidové demokratické republice. Za zahájení přímých kontaktů se Severní Koreou mu byla v roce 2000 udělena Nobelova cena míru. Kim Te džung zemřel 18. 08. 2009 v Soulu, http://en.wikipedia.org/wiki/Kim_Dae-jung [28. 2. 2014].

- ² Ve městě Kwangdžu povstalo 18. 5. 1980 místní obyvatelstvo proti vojenské diktatuře Čon Du-hwana, který se dostal k moci vládním převratem v prosinci 1979, a převzalo kontrolu nad městem. Důvodem byla touha po demokratizaci režimu zdola a hlavně volání po zrušení stanného práva, které bylo vyhlášeno po zabití prezidenta Pak Čong-huiho v říjnu 1979. Původně pokojné demonstrace studentů přerostly v ozbrojené násilí v řadě regionů. Konflikt eskaloval po zásahu armády, zejména po střelbě na civilisty před nádražím v Kwangdžu dne 20. 5. 1980. Část místních obyvatel se následně ozbrojila a vytvořila milice, které bojovaly s armádou a policií. Vyjednávání mezi povstanci a vládou nikam nevedla a po nasazení velkého množství vojsk byly civilní milice 27. 5. 1980 poraženy. Přesný počet obětí povstání v Kwangdžu není znám. Čísla kolísají mezi 144–165 zabitými civilisty. Poslední čísla o počtech obětí byla uvedena ve filmovém dokumentu z roku 2007, kde se uvádí 207 mrtvých, 2392 zraněných a 987 nezvěstných. Vzpoura v Kwangdžu byla v průběhu demokratizace rehabilitována a od roku 1997 je výročí zahájení povstání – 18. květen – slaveno jako pamětní den (den obětí), viz http://en.wikipedia.org/wiki/Gwangju_Democratization_Movement [28. 2. 2014].
- ³ Celkem bylo za účast na povstání v Kwangdžu zatčeno 1394 lidí, 427 z nich bylo obviněno. Sedm z obviněných osob bylo odsouzeno k trestu smrti a dvanáct na doživotí, viz in: tamtéž.
- ⁴ O milost pro Kim Te-džunga požádal prezidenta Čon Du-hwana v dopise z 11. 12. 1980 také papež Jan Pavel II. Kim Te-džung byl křesťan a přijal další jméno Thomas More, viz http://en.wikipedia.org/wiki/Kim_Dae-jung.